

سوال‌های امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور در نوبت صبح شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	------------------------	------

بخش نخست: تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱	هریک از عبارت‌های زیر معرف کدام شاعر یا نویسنده است؟ الف) معروف‌ترین شاعر قرن نهم که کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشت. ب) شاعر نام‌آور قرن هفتم که در کتاب «لمعات» خود، سیر و سلوک عارفانه را بیان کرده‌است.	۰/۵
۲	شعر زیر، بخشی از سروده کدام شاعر است؟ او این شعر خود را در چه قالبی سروده است؟ «باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است باز این چه رستخیز عظیم است که از زمین / بی نفخ صور خاسته تا عرش اعظم است؟»	۰/۵
۳	در متن زیر، کدام جمله درست نیست؟ «شاعران قرن دهم تشخیص داده بودند که ۱- سبک عراقی از واقعیت دور شده و ۲- کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته‌است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود. پس ۳- باید به سوی خردگرایی و حماسه سرایی بازگشت. شاعران برای این کار ۴- نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بودند.»	۰/۲۵
۴	کدام یک از گزاره‌های زیر، درباره وضعیت ادبی قرن یازدهم درست است؟ الف) شاعران سروده‌های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی می‌سرودند. ب) مهاجرت شاعران به هند باعث شد در مراکز تجمعی، شاعران به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر بپردازند.	۰/۲۵
۵	شاعر متناسب با هر گزاره را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است و غزل‌هایش بر حافظ تأثیرگذار بوده است. (خواجوی کرمانی / سلمان ساوجی) ب) شاعری که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی خود آشکار کرده است و در شعرش قناعت‌پیشگی را مورد تأکید قرار داده است. (حافظ / ابن یمین)	۰/۵

بخش دوم: سبک‌شناسی (۲ نمره)

۶	اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی ..... است که گاه در یک شعر کوتاه نیز در کنار هم دیده می‌شود.	۰/۲۵
۷	هریک از موارد زیر مربوط به کدام قلمرو از ویژگی‌های شعر یا نثر سبک عراقی است؟ الف) تثبیت جایگاه «تخلص» در انتهای قالب غزل / ب) ظاهرسازی و تصنع در کتاب‌های مصنوع و متکلف	۰/۵
۸	در بیت «رفت آن مسکین و سالی در سفر / قلمرو فکری شعر سبک عراقی است؟» در فراق دوست سوزید از شرر»، کدام واژه بیانگر یکی از ویژگی‌های	۰/۲۵
۹	اثر متناسب با هر گزاره را از داخل کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) از جمله آثاری که به نثر ساده در خارج از ایران، در دوره سبک هندی، نوشته شده است. (بدایع الوقایع / جامع عباسی) ب) نثری نه چندان ساده و نه چندان دشوار دارد؛ به همین دلیل جزء نثر بینابین سبک هندی به شمار می‌آید. (احسن التواریخ / عیار دانش)	۰/۵
۱۰	آمیزش زبان فارسی با دیگر زبان‌ها در دوره سبک هندی، نگارش کتاب‌هایی با عنوان ..... را در این دوره رواج داد.	۰/۲۵
۱۱	استفاده از دریف‌های طولانی و خوش‌آهنگ از ویژگی‌های ادبی شعر کدام سبک است؟	۰/۲۵

ادامه پرسش‌ها در صفحه دوم

ساعات شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲
تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور در نوبت صبح شهریور ماه سال ۱۴۰۲	

بارم	سوالات (پاسخنامه دارد)	ردیف
------	------------------------	------

بخش سوم: زیبایی شناسی (۶ نمره)

۰/۲۵	چهار آرایه تشبیه، مجاز، استعاره و کنایه را در حوزه علم ..... بررسی می کنیم.	۱۲
۰/۲۵	هریک از آرایه های تشبیه، استعاره و مجاز را در کدام بیت می یابید؟ الف) شمع را باید از این خانه به در بردن و کشتن ب) تو سرو جویباری، تو لاله بهاری پ) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن تا به همسایه نگوید که تو در خانه مایی ( ) تو یار غمگساری، تو حور دلبرایی ( ) که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را ( )	۱۳
۰/۵ ۰/۵	با توجه به بیت های داده شده به پرسش ها پاسخ دهید. ۱- زمین چو سینه سهراب زیر جوشن برگ ۲- روز چو شمعی به شب، زودرو و سرفراز الف) در بیت یک، چند تشبیه فشرده وجود دارد؟ پ) در بیت دو، چند تشبیه وجود دارد؟ فرونشسته در آن ناوک صنوبر و غان شب چو چراغی به صبح، کاسته و نیم تاب ب) در تشبیه گسترده بیت یک، وجه شبه چیست؟ در تشبیه دوم همین بیت تعیین کنید.	۱۴
۰/۵ ۰/۵	در بیت «مزن به سینه من خنجر جفا که میاد الف) کدام واژه آرایه مجاز را پدید آورده است؟ منظور شاعر از این واژه چیست؟ ب) در کدام واژه، مجاز به «علاقه شباهت» وجود دارد؟ این کاربرد، باعث پیدایی کدام آرایه ادبی می شود؟ ز آتش دل من خنجر تو آب شود»	۱۵
۰/۲۵	در هر یک از بیت های زیر، واژه ای بیابید که آرایه مجاز داشته باشد. الف) به یاد روی شیرین بیت می گفت ب) دیدی که خون ناحق پروانه شمع را پ) بر آشفته ایران و برخاست گرد چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت چندان امان نداد که شب را سحر کند همی هرکسی کرد ساز نبرد	۱۶
۰/۲۵	در بیت «باغ سلام می کند، سرو قیام می کند مکنیه دیده می شود؟ سبزه پیاده می رود، غنچه سوار می رسد»، چند استعاره پنهان یا	۱۷
۰/۲۵ ۰/۵	با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. ۱- نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد ۲- آینه ات دانی چرا غماز نیست؟ الف) در بیت یک، کدام یک از ترکیب های «نفس باد»، «باد صبا» و «عالم پیر» یک اضافه استعاری است؟ ب) در مصراع اول بیت دوم، یک واژه بیابید که استعاره آشکار (مصرحه) دارد؛ معنی استعاری آن را بنویسید.	۱۸
۰/۲۵	در کدام یک از بیت های زیر، منادا یک استعاره آشکار است؟ الف) ای سرو پای بسته به آزادگی مناز ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من آزاده من که از همه عالم بریده ام هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود	۱۹
۱	در ابیات زیر عبارت کنایه را مشخص کنید و مفهوم کنایی آن را بنویسید. الف) ای گل بوستان سرا، از پس پرده ها در آ ب) از مکافات عمل غافل مشو بوی تو می کشد مرا، وقت سحر به بوستان گندم از گندم بروید جو ز جو	۲۰

سوال‌های امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور در نوبت صبح شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	------------------------	------

بخش چهارم: موسیقی شعر (۶ نمره)

۲۱	با توجه به خوانش درست بیت «دل‌م اسیر غم عشق و من اسیر دلم / کسی به جز من اسیر اسیر باشد، نی» همزه از آغاز چندمین «اسیر» حذف می شود؟	۰/۲۵
۲۲	وزن معادل هریک از نشانه های هجایی زیر را بنویسید. الف) (UU-) ب) (-UU-) پ) (-U)	۰/۷۵
۲۳	کدام گزینه همسان دولختی است و می توان هجاهای آن را به دو شکل به پایه های آوایی دسته بندی کرد؟ الف) سر برگ گل ندارم، ز چه رو روم به گلشن؟ ب) گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند پ) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ت) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو	۰/۲۵
۲۴	در بیت زیر، مرز پایه های آوایی مصراع دوم را مشخص کنید. «عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود»	۰/۷۵
۲۵	پایه های آوایی مقابل کدام گزینه درست است؟ الف) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) ب) به کس مگوی که پایم به سنگ عشق برآمد (مفاعیلن فعلا تن مفاعیلن فعلا تن) پ) زنده به بوی توام بوی زمن وامگیر (مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن)	۰/۲۵
۲۶	با توجه به بیت «ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟ منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست»، جدول زیر را کامل کنید.	۱/۵
	پایه های آوایی مصراع دوم	
	نشانه های هجایی	
	وزن	
۲۷	با توجه به بیت «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟»، جدول زیر را کامل کنید.	۱/۵
	پایه های آوایی مصراع اول	
	نشانه های هجایی	
	وزن	
۲۸	هریک از بیت های زیر از تکرار کدام «وزن واژه» (رکن) تشکیل شده است؟ الف) تو این عهدی که با من بسته بودی مگر بهر شکستن بسته بودی ب) دگر باره خیاط باد صبا بر اندام گل دوخت زرین قبا پ) ای خوش منادی های تو در باغ شادی های تو بر جای نان شادی خورد جانی که شد مهمان تو	۰/۷۵
ادامه پرسش ها در صفحه چهارم		

سوال‌های امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	تعداد صفحات: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه داخل و خارج از کشور در نوبت صبح شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)	بارم
------	------------------------	------

بخش پنجم: تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۹	با توجه به ویژگی‌های موجود، هر بیت زیر مربوط به کدام یک از سبک‌های «خراسانی، عراقی یا هندی» است؟ الف) هر کاو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز ب) بر این رزمگه‌شان به جنگ آوریم پ) بخیه کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست	۰/۲۵
۳۰	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- ریشه نخل کهن سال از جوان افزون تر است ۲- آدمی پیر چه شد حرص جوان می‌گردد الف) کدام آرایه پر کاربرد سبک هندی در هر دو بیت دیده می‌شود؟ ب) با مقایسه این دو بیت از نظر فکری، مفهوم مشترک آن‌ها را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۵
۳۱	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است سر برگ گل ندارم، ز چه رو روم به گلشن الف) با توجه به درونمایه و قافیه، قالب شعر چیست؟ ب) در بیت سوم، ترکیب «بوی بی وفایی شنیدن»، آرایه «حسن آمیزی» را پدید آورده است یا «حسن تعلیل»؟ پ) مفهوم «انتظار و شکیبایی در عشق»، در کدام بیت آمده است؟ ت) از ویژگی‌های زبانی، «کم شدن لغات اصیل و جایگزینی لغات عربی» دیده می‌شود یا «به کار بردن در به جای اندر»؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۲	در نوشته «شب را به بوستان یکی از دوستان اتفاق مبیّت افتاد؛ موضعی خوش و خرم و درختان درهم؛ گفתי خردۀ مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش در آویخته» «سعدی» الف) «خردۀ مینا» استعاره از چیست؟ ب) از بین گروه کلمه‌های (بوستان و دوستان) و (ریخته و در آویخته)، کدام یک باعث ایجاد آرایه «سجع» شده است؟ پ) منظور از «عقد ثریا» چیست؟ این ترکیب، اضافه تشبیهی است یا استعاری؟ ت) نویسنده از شاعران کدام قرن سبک عراقی است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۳۳	در کدام یک از گزینه‌های زیر، ویژگی زبانی «آوردن تتابع اضافات در مقام تعارف» دیده می‌شود؟ الف) ناظمان مناظم سخن پیرایی و سلسله بندان سلسله معنی آرای‌اند. ب) در آن هنگام در اردوی معلّاً و ممالک محروسه، شاعران سخنور بی‌شمار بودند.	۰/۲۵
۲۰	جمع نمره	

«خرد، گوهر درخشان راه زندگیتان باد»

راهنمای تصحیح امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	تعداد صفحات: ۲	
دانش آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت صبح شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	پاسخ‌ها	بارم
------	---------	------

بخش نخست: تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱	الف) جامی، ص ۱۸، ۰/۲۵ ب) فخرالدین عراقی، ص ۱۵، ۰/۲۵	۰/۵
۲	محتشم کاشانی، ۰/۲۵، ترکیب بند، ۰/۲۵، ص ۶۰	۰/۵
۳	۳- باید به سوی خردگرایی و حماسه سرایی بازگشت.، ص ۵۹، ۰/۲۵ (درست آن: حقیقت گویی و واقع گویی)	۰/۲۵
۴	الف) شاعران سروده های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی می‌سرودند، ص ۶۰، ۰/۲۵	۰/۲۵
۵	الف) خواجه کرمانی، ص ۱۶، ۰/۲۵ ب) ابن یمین، ص ۱۶، ۰/۲۵	۰/۵

بخش دوم: سبک‌شناسی (۲ نمره)

۶	آمیختگی مختصات نو و کهن، ص ۳۶، ۰/۲۵	۰/۲۵
۷	الف) ادبی شعر، ص ۳۷، ۰/۲۵ ب) ادبی نثر، ص ۳۹، ۰/۲۵	۰/۵
۸	فراق، ص ۳۷، ۰/۲۵	۰/۲۵
۹	الف) بدایع الوقایع، ص ۸۳، ۰/۲۵ ب) احسن التواریخ، ص ۸۴، ۰/۲۵	۰/۵
۱۰	فرهنگ لغت، ص ۸۵، ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۱	سبک هندی، ص ۸۲، ۰/۲۵	۰/۲۵

بخش سوم: زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۱۲	بیان، ص ۲۷، ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۳	الف) استعاره (شمع را کشتن، تشخیص و استعاره است)، ص ۷۴، ۰/۲۵ ب) تشبیه، ص ۳۰، ۰/۲۵ پ) مجاز، ص ۵۴، ۰/۲۵ (نگین، مجاز از انگشتر)	۰/۷۵
۱۴	الف) سه مورد، ص ۳۲، ۰/۲۵ (جوشن برگ، ناوک صنوبر، ناوک غان) ب) فرونشسته در او، ص ۳۲، ۰/۲۵ پ) دو مورد، ص ۳۲، ۰/۲۵ (تشبیه روز به شمع و شب به چراغ)، چراغی به صبح، ص ۳۲، ۰/۲۵	۱
۱۵	الف) سینه، ۰/۲۵، قلب، ۰/۲۵، ص ۵۳ ب) خنجر (استعاره از جفا)، ۰/۲۵، استعاره آشکار یا استعاره مصرحه، ۰/۲۵، ص ۵۳	۱
۱۶	الف) بیت، ص ۵۲، ۰/۲۵ ب) خون، ص ۱۰۲، ۰/۵ پ) ایران، ص ۵۰، ۰/۲۵	۰/۷۵
۱۷	چهار بار، ص ۷۴، ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۸	الف) نفس باد، ص ۷۴، ۰/۲۵ ب) آینه، استعاره از قلب، ص ۷۵، ۰/۵	۰/۷۵
۱۹	ب، ص ۷۳، ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۰	الف) از پس پرده در آمدن: خود را آشکار کردن، ص ۱۰۴، ۰/۵ ب) گندم از گندم بروید جو ز جو: نتیجه هر کاری متناسب با خود آن است، ص ۹۸، ۰/۵	۱

بخش چهارم: موسیقی شعر (۶ نمره)

۲۱	سومین اسیر، ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۲	الف) فعلن، ص ۴۳، ۰/۲۵ ب) مفتعلن، ص ۴۳، ۰/۲۵ پ) ص ۶۴، ۰/۲۵	۰/۷۵
۲۳	ت) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو، (مستفعل مفعولن یا مفعول مفاعیلن) ص ۹۱، ۰/۲۵	۰/۲۵

ادامه پاسخ‌ها در صفحه دوم

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان هماهنگ درس: علوم و فنون ادبی ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	تعداد صفحات: ۲	
دانش آموزان روزانه داخل و خارج کشور در نوبت صبح شهر یور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	پاسخ‌ها	بارم				
۲۴	فت ن ان گی / ۰/۲۵ ز ج هان نر / ۰/۲۵ گ س جا دو / ۰/۲۵ ی ت بود، ص ۶۶	۰/۲۵				
۲۵	ب، ص ۸۹، ۰/۲۵	۰/۲۵				
۲۶	پایه های آوایی مصراع دوم	من ز ل آن	م ه ع ا ش ق	ک ش ع ی یا	ر ک ج ا س ت	۰/۵ نمره
	نشانه های هجایی	- ۷ ۷ -	- - ۷ ۷	- - ۷ ۷	- ۷ ۷	۰/۵ نمره
	وزن	ف ا ع ل ا ت ن	ف ع ل ا ت ن	ف ع ل ا ت ن	ف ع ل ن	۰/۵ نمره
۲۷	پایه های آوایی مصراع اول	ای دو ست ش	ک ر به تر	یا آن ک ش	ک ر سا زد	۰/۵
	نشانه های هجایی	۷ ۷ - -	- - -	۷ ۷ - -	- - -	۰/۵
	وزن	مستفعل	مفعول	مستفعل	مفعول	۰/۵
	به شکل زیر هم درست است					
	پایه های آوایی	ای دو ست	ش ک ر به تر	یا آن ک	ش ک ر سا زد	
	نشانه های هجایی	۷ - -	- - - ۷	۷ - -	- - - ۷	
	وزن	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن	
۲۸	الف) مفاعیلن، ۰/۲۵ ب) فاعولن، ۰/۲۵ پ) مستفعلن، ۰/۲۵	۰/۲۵				
بخش پنجم: تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)						
۲۹	الف) عراقی، ۰/۲۵ ب) خراسانی، ۰/۲۵ پ) هندی، ۰/۲۵	۰/۲۵				
۳۰	الف) اسلوب معادله، ۰/۲۵ ب) حرص و طمع در پیری بیشتر می شود. ۰/۵	۰/۲۵				
۳۱	الف) غزل، ۰/۲۵ ب) حس آمیزی، ۰/۲۵ پ) دوم، ۰/۲۵ ت) به کار بردن در به جای اندر، ۰/۲۵	۱				
۳۲	الف) سبزه‌ها و گل‌ها یا شب‌نم صبحگاهی، ۰/۲۵ ب) ریخته و در آویخته، ۰/۲۵ پ) خوشه انگور، ۰/۲۵، اضافه تشبیهی، ۰/۲۵ ت) هفتم، ۰/۲۵	۱/۲۵				
۳۳	الف) ناظران مناظم سخن پیرایی و سلسله بندان سلسله معنی آرایبی اند. ۰/۲۵	۰/۲۵				
جمع نمره ۲۰						

«خرد، گوهر درخشان راه زندگیتان باد»